

λα. Τώρα για τὸ πόδι μου, γιατρέ, κάνετε ψυχικό μου εἶπανε πὼς θὰ μοῦ τὸ κόψουν ἀπὸ 'δεπὰ πάνω· κάνετε ψυχικό καὶ μὴ μοῦ τὸ κόψετε ἀπὸ κει· παρὰ νὰ μ' ἀφήσετε τὴ φτέρνα νὰ μπορῶ νὰ πατώ· γιατί· εἶμαι ἀναντρη κ' ἔχω ἔρφανα καὶ δὲ θὰ δύναμαι πλιὸ νὰ τὰ διατηρήσω· σὲ παρακαλῶ, κύριε γιατρέ, ἔτσι νὰ σὲ χαίρωνται στὸ σπίτι σου· εἰ! σοῦ εἶπα, σοῦ παράγγειλα· εἶμαι ξένη καὶ δὲν ἔχω ἀνθρώπο· στὸ Θεὸ καὶ στὰ χέρια σ'αυτοῦ, ἀν εἶναι δυνατὸ νὰ μείνῃ τὸ πόδι μου».

Ἀπὸ τίς τετρας ἔτη καὶ δῶθε εἶχε πόνους στὸ πόδι· ἔπειτα σκηνιστῆσαν αὐτοῦ ἀποστήματα, ποὺ ἀνοῖξαν μονάχα τοὺς· σήμερα ἔχει πολλοὺς σπυγγοπόρους κατὰ τὰ μεταταρσικά κόκαλα καὶ στὴν ποδοκαλαμική κλείδωση. Ἀναγκαστήκαμε νὰ κάνουμε ἀκρωτηριασμὸ τοῦ ποδαρίου κατὰ τὸ ψηλότερο τετάρτι τοῦ καλαμιῦ στὶς 9 Ἀπριλίου. Ὑστερα στὶς 28 Ἀπριλίου κάναμε ἀπόξεση στὰ φυματιώδη ἐλκῆ τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ· τὰ εἶχε καὶ αὐτὰ 4 χρόνια στὸ δέρμα τοῦ μπράτσου καὶ τοῦ χεροκαλαμιῦ, σὺν πληγιάρικες ἐπιφανείες ποὺ τρέχουν ὀμυρ· ἀποξυστήσαν πλατεῖα, ἀποτραβήχτηκαν οἱ μυκητιώδεις σάρκες καὶ ἔγινε τὸ πρᾶπου μένο ἐπιδέσιμο. Τὸ κομμένο πόδι τῆς ἐκλείσει καὶ τὸ σαρκοφύτρωμα στὸ δέρμα τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ ὅπως· δὴποτε προχωρεῖ καλῶς.

Ἀπρ. 19.

«Αἰθουσα Παῦλος Αἰγινήτης»

Γεώργιος Κωστής, 30 χρονῶν, ἐλατόμος, ἀπὸ τὴν Κάρπαθο· ἔχει κακὸν τοῦ Pott (ἡ μέση μου πονεῖ στὸ βαχοκόκαλο στὴ μέση, ἀλλὰ, ὅταν μὴ πονεῖ, ἀντικρούει στὶς βάντες).

«Κατὰ πρώτοις μ' ἐπικισε βήχας· κ' ἔβηχα κ' ἐπὶ τὴν βάντα μου ἐδῶ τὴ δεξιά κ' ἔβηχα καὶ φλέγμα πολὺ· κ' ἔτρωγα καὶ τὸ φαγητὸ τὸ ρέντερον· τότες ἀπὸ ἔβηχα ἐπὶ τὴν βάντα μου· εἰ τέλος πάντως ἀπὸ καὶ ἀπὸ τὴν βάντα ἐφυγε καὶ πῆγε στὴ μέση καὶ μὲ πονεῖ ἡ μέση μου· δούλευα στὴν Πεντέλη· κ' ἐπειδὴς ἦταν ἡ δουλειὰ βαρεῖα μ' ἐπικισ· ἡ μέση μου· τότες, δύο τρεῖς μέρες ἔβηχα κ' ἔβγαζα καὶ λίγο αἷμα· τόσο δά, λίγο, ἴσα μὲ τὸ νύχι μου, μαῦρο σκοτωμένο αἷμα· ἀπὸ τότες πονῶ τὴ μέση μου· στέλωμαι, περπατῶ, σηκώνομαι, κάθωμαι, πάντα πονῶ τὴ μέση μου· τώρα ὅταν

κάθωμαι ἀνάσκελα δὲν πονῶ· καταστράφηκα σὲ γιατροὺς καὶ δὲν εἶδα καλὸ· ἔχω καὶ γυναῖκα καὶ παιδιὰ, φτωχός, ἐλεεινός, δὲν ξέρω πᾶς· ἔθ' ἔθ'· Κι' ὅτα βήχω μὲ σουγιάζει ἐδῶ, ὡς τὰ χοντρομέρια· καὶ τὸ βαχοκόκαλο ὅταν τὸ ζουλίσει κανεὶς μὲ τὸ δάχτυλο πονεῖ, σ' ἔνα μέρος μοναχά, ἐδῶ στὴ μέση, στὸ δέσιμο· καὶ δὲν ἔχω ὄρεξη καλὴ γιὰ νὰ φάω· δὲ μοῦ γουστάρει· τὸ γούστο ποὺ εἶχα δὲν ἔχω. Ἐνας παθὸς μοῦ εἶπε ν' ἀνοῖξω φουντανέλες, ποὺ κ' αὐτὲς σώθηκε κ' ἄλλους ἔσωσε· κ' ἀνοῖξα φουντανέλες κ' ἀδυνατίσα πολὺ· δύο φουντανέλες στόνα ποδάρι καὶ στὸ ἄλλο, ἀποκάτω ἀπὸ τὸ γόνατο, καὶ τίς δούλευα δύο μῆνες· ἀλλὰ μ' ἀδυνατίσανε, μ' ἐδῶσαν· καλὴς εἰν' αὐτὲς ἀμὰ νάχης ὄρεξη· ἔτρεχαν, ἔτρεχαν ἔτσι κακωσιές· ἦταν νὰ τίς ἐργαστῶ ἔξη χρόνια, ἀπὸ τὰ κόκαλα πὸ μέσα νὰ φύγῃ τὸ κρῦν· κ' ἀπὸ τὸ χρόνο κ' ἀπάνω ἤθελα νὰ δῶ θεραπεία, μοῦ ἔλεγε· ὑπόφερα τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη. Ἐπῆγα καὶ στὸν Κοντολεὶο στὸν Περαιὰ καὶ μοῦλεγε νὰ πάω στὴν πατρίδα, νὰ κάθωμαι ζαπλωμένος καὶ νὰ τρώω καλὰ· μὴδωσε καὶ δυναμωτικὰ νὰ πίνω καὶ θὰ γίνω καλὰ μοῦ εἶπε· ἀλλὰ τί νὰ κάνω στὴν πατρίδα ποὺ δὲν ἔχουμε φάρμακα κ' οὐτε διατήρηση;»

Ὁ ἄρρωστος αὐτός εἶχε κακὸ τοῦ Pott στὴ κατώτερο θωρακικό μέρος· ἦρθε στὴν κλινικὴ μας στὶς 23 Ἀπριλίου, τοῦ ἐκάναμε ἓνα γύψινον ἐπίδεσμο τοῦ Sayre κ' ἐφυγε στὶς 26.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΣ. Ἐρέξε=ἐσχῶμε, ἐξέμυανε, στὸ δέσιμο=στὴ ζωσθ'· βαχοκόκαλο καὶ κομποραχιά.

Χεροκόκαλο=τὸ ἀντιβράχιον· τὸ λένε κ' ἀπλῶς καλὰμὶ καὶ χεροκαλαμίδα· τὴν καρκίδα τὴ λένε αὐτὰ καὶ τὴν ὠλένη, ἀδρίχτι· αὐτὰ ἐπίσης λένε καὶ τὸ κόκαλο τῆς κνήμης καὶ ἀδρίχτι τὴν περόνη.

Ρέντερον=ἔρποντες (Ἰταλ. rendere, Γαλλ. rendre), τὸ λένε καὶ ἐπὶ τῶν Κερραλωνιά.

Φουντανέλες=(Ἰταλ. Fontanella, Γαλλ. fonticule, cautère, στὴν καθαρεύουσα· βόθριο, κ' ὅταν εἶναι μὲ φυτὶλ: διάσπυρτο, αἶθιον)· εἶναι φακιστὸ ἔλκος ποὺ ἀνοίγεται στὸν ὑποδερματικὸ συνεχτικὸ ἰστὸ καὶ κρατιέται ἀνοικτὸ μ' ἓνα ξένο σῶμα ποὺ βάνεται ἐκεῖ· ὁ δικός μας ἄρρωστος ἔβανε ἀπάνω ρεβίδι· ἀπὸ τὰ ὑγρά τῆς φουντανέλης πιστεύει ὅτι λαδὸς εἶναι βγαίνει τὸ κακὸ τὸ κλεισμένο σ' ἄλλο μέρος τοῦ κορμιοῦ (ἀποχετευτικόν).

κακωσιές= ἄλλος τὰ λέει νερὰ ἄπλως, κ' ἄλλος θρολάκι (Ἀργολίδα).

(Ἀπὸ τὴν κλινικὴ Φωκιά)

πατρίδα ποὺ ἀγαποῦσαν ἀληθινώτερα ἀπὸ πολλοὺς πατριωτικούς φανακλάδες.

Ἀς μὴ νομιστῇ ὡς τόσο πὼς ἐσχνοῦμε τὸν τρισεύγενο ζῆλον τῶν καὶ τῶν ἄλλων ἔθνικων· κέν τρων τοὺς κρίσιμους ἐκείνους καιροὺς, ἀπὸ τὴν Κω σταντινούπολη καὶ κάτω. Ναί, ἡ Πόλις, ποὺ δλου: τοὺς προσητερινούς αἰῶνες τῆς ἐθνικῆς ἀγωνίας καὶ μότανα, ἡ ἀναγκαζότανε νὰ καμῶνεται ὕπνο, φάνη κα κ' ἐκείνη ὀλοξυπνὴ ἀνασημάθηκε σύσσωμη πρὸς τὴν φορὰ στὴ ζωὴ τοῦ τὸ ἔθνος, καὶ πρόσφερε τὰ πρὸ δοξασμένα τῆς τέχνης θύματα στὴν κοινὴ πατρίδα.

Αὐτὰ ὅμως ἀνήκουν ἴσως πρῶτο τῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀγῶνα, παρὰ στὰ προαγωνιστικά αὐτὰ σημεῖωματα.

§ 6

Οἱ ἀγνωστοὶ κ' οἱ ἀνιστόρητοι.

Ἱστορῶντας τίς Κοινότητες παραπάνω ἀνγκαστήκαμε, καθὼς εἶπαμε, νὰ παραλείψουμε μερικὰς ποὺ εἶδον παρόμοια ζωτικὰ στοιχεῖα ἐμπορικῆς, κυβερνητικῆς, τέλος ἐθνικῆς ἐνέργειας. Ἰσως καὶ νὰ παραλείψαμε παραπολλὰς. Ἰσως ἀντὶς πέντε ἢ δέ-

κα, νὰ εἶχαμε ἄλλες πενήντα ἢ ἑξήντα τέτοιες Κοινότητες. Ὁ λόγος ἐδῶ περὶ ὅμως δὲν εἶναι γιὰ τοὺς ἄγνωστους καὶ τοὺς ἐσχισμένους Θεοὺς, εἶναι γιὰ τὰ ἱστορικά χωρὶ καὶ τίς πάμπολλες χάρες ποὺ ὑπάρχανε σκορπιστὲς στὰ ρωμαϊκά τὰ χωμάτια, μάλιστα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τὴν μερίαν, ὅπως μόνον ποὺ ὑπάρχανε. Κάποια ἀθελὴ ἐνέργεια, κάποια αὐτὸ ματὴ κίνησις τὰ χαραχτήριζε βέβαια. Κανένα ὅμως συστατικὸ ποὺ νάφηση μῆτε ἰχναρί στὴν ἐθνικὴ ἱστορία. Τίποτις ἄλλο ἀπὸ τὸ ταπεινὸ μεροδούλι καὶ ἀπὸ τὸ πρὸ ταπεινὸ σκύψιμο καὶ προσκύνημα. Ἐλεγε καὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα δὲν εἶχαν τὴν παραμικρὴ συγγένεια μὲ τὴν μερίδα ποὺ στραβὰ κοιτᾷ ἐνεργεῖν σὲ πάντα κ' ὕφαινε τίς ἡρωϊκοτατικὰς περιπέτειάς τῆς. Κι' ὅμως δὲν ἔλειπε ἡ συγγένεια. Ἐθνολογικὰ μιλῶντας, μερικὰ ἀπὸ τὰ κοιμισμένα ἐκεῖνα μέρη ἐκρῶσαν τὸ πρὸ γνήσιο Ἑλληνικὸ αἷμα στὰ σπλάχνα τοὺς. Τύχαινε μάλιστα πολλὰς φορές κατόικοι τῶν μερῶν ἐκείνων, ἀμὰ περνοῦσανε στὰ ἡρωϊκὰ τὰ λημέρια, νὰ γίνονται ἡρώες καὶ αὐτοί. Πρέπει λοιπὸ νὰ τὴν ἀποδώσουμε τὴ φαινόμενη ἐκείνη ἀδράνεια ὅχι σὲ φυλετικά, παρὰ σὲ κοινὰ περιστατικά, γεωγραφικὰ δηλαδὴ, ἐμπορικὰ, ναυτικά. Ἀλλῶς δὲν ἐξηγίται. Ἀν ὁ Μανιάτης εἶχε τὰ ὄρη τοῦ, ἡ δ

“Ο ΝΟΥΜΑΣ”

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Ἀρ. 8.—Γιὰ τίς Ἐπαρχίες δρ. 7
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 10.

Γιὰ τίς ἐπαρχίας δεχόμεστε καὶ τρίμηνας (2 δρ. τὴν τριμηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴν του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κώδικα (Σύνταγμα, Ὁμόνοια, Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλὴ).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Γὰ ροῦμπλια καὶ οἱ στεργίνες — Οἱ γλωσσικῶς ἀνιάτοι — Ἐνα παρῶσημο — Θεάτρο καὶ τύπος — Πὼς θὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὴν ἡθικὴν λέπρα τοῦ τύπου μας. — Ἡ «Μουσικὴ βραδιὰ» τοῦ Καλομοίρη.

ΚΑΠΙΑ μίρα ἤγαμε, χωρατεύοντας, στὸ μουσικὸ Καλομοίρη :

— Μπρὲ χριστιανέ μου, σὲ μελλάδες θὰ μᾶς βάλεις. Ἀπὸ τὴ Ρουσία ἔρχεσαι, ροῦμπλια φέρνεις,.... Ἀν τὸ μάθει ὁ Πάπ, ἄλομονό μας !

Κ' ἔτσι ἔγινε. Ὑστερ' ἀπὸ δύο τρεῖς μέρες ὁ κ. Πάπ, ἐσεκίζοντας στὶς «Ἀθήνας» σὰ λυσασμένο σκυλὶ τὸ πρόγραμμα τῆς «μουσικῆς βραδιᾶς» του, παρατήρησε καὶ τοῦτο : «Μὴν ἐκνέτε πὼς ὁ κ. Καλομοίρης ἔρχεται ἀπὸ τὴ Ρουσία». Ἀρα ὁ Καλομοίρης φέρνει ροῦμπλια καὶ τὰ ροῦμπλια τοῦ τὸ δάσανε οἱ Ροῦσοι, καὶ οἱ Ροῦσοι πολεμοῦν τὸν Ἑλλητισμό.

Μὰ δὲν τὸν τυραγοῦνε μοναχὰ τὰ ροῦμπλια τὸν κ. Πάπ. Τὸν τυραγοῦνε καὶ οἱ στεργίνες τοῦ Πάπ. Ὁ «Νουμάς» βγαίνει γιὰ τὸν πλερώνει ὁ Πάπ. Ὁ Παλαμὸς γράφει ποιήματα «μαλλιαρὰ» γιὰ τὸν πλερώνει ὁ Πάπ. Ὁ Καλομοίρης γράφει τὸ πρόγραμμα τῆς μουσικῆς του βραδιᾶς στὴ Δημοτικὴ· γιὰ τὸν πλερώνει ὁ Πάπ. Τὰ ροῦμπλια καὶ οἱ στεργίνες τοῦ καταντήσαν κακὸς βραχνὸς τοῦ ἡμοῖου.

Καὶ προτείνουμε : Νὰ παραιτηθῇ ὁ «Νουμάς» γιὰ πέν' ἔξη μῆνες ἀπὸ τὴ βασιλικὴ ἐπιχορήγησίν του, νὰ παραιτηθῇ καὶ ὁ Παλαμὸς καὶ ὁ Καλομοίρης ἀπὸ τὴ δική τους κ' ἔτσι νὰ μαζωχθεῖ ἓνα καλὸτακο ποσὸ στεργίνες καὶ νὰ δοθεῖ στὸν κ. Πάπ. Ὅσο γιὰ τὰ ροῦμπλια, φροντίζει μεθ' αὐτοῦ ὁ κ.

Σπετζιώτης τέρματωμένα του τρεχαντήρια, ὁ Μιτυληνὸς ὅμως, ὁ Τενεδιός, ὁ Λημνός, ὁ Ροδῆτης, μῆτε ὄρη εἶχανε, μῆτε στόλους, μὴ μῆτε τέτοια ἐμπορικὰ συμφέροντα ποὺ νὰ τοὺς βγάζουνε κοπάδια ἀπὸ τὰ κοιμισμένα νερά τους καὶ νὰ τοὺς σκορποῦνε σὲ πρὸ ζωντανούς κόστους· παρὰ μῆνιανε στὰ ἡσυρὰ τους φωλιάσματα, κ' ἡ καλλιέργειαν τὸ χωμα, ἡ δουλειαν ἐντόπιον ἐμπόριον. Βάλε καὶ τὴ στενὴ γειτονιά τους μὲ τὴν καρδιά τῆς Τουρκίας, κ' ἔχεις, θαρροῦμε, τὴν καθυστερῶσα αἰτία τῆς πολυχρονῆς ἐκείνης ἀκαμωσιᾶς καὶ ἀπραγίας.

Πολύχρονης, καὶ πολὺθρηνης ! Εἶχε καταντήσῃ ἑλληθινὸς Ἑλλώτας ὁ Ἀνατολικὸς ὁ Ρωμιός. Τέτοιος Ἑλλώτας, ποὺ καὶ μὲ μαδὴ σκυφοῦ ἐπρεπε νὰ διακρίνεται ἀπὸ τοὺς Ἰππότες τοῦ Σαρκίου. Περνοῦσανε τὰ χρόνια κ' οἱ γενεὲς σκαπηλά, δακρυσιμένα, καὶ μὲ μόνον τοῦ Ἀγαθαγγελοῦ τίς ἐλπίδες. Ὅσο ἔσπαναν τίς ἀλυσίδες τῶν δεινῶν τους ἀπὸ τὰ Δυτικὰ, ἄλλο τόσο σφιχτὰ δεμένον κρατιόντανε ἐκεῖνοι, πλερώνοντας μ' ἀδύνατα βάρη γιὰ τίς ἀμαρτίες τῶν ἡρωϊκώτερων ἀδερφῶν τους.

Ὡς τόσο ὑπάρχει πάντα τὸ κατὶ ποὺ δὲ φαίνεται στὴν ἱστορίαν, ποὺ δὲ διαβάζεται, καὶ ποὺ δὲν ἀκούγεται, ὅμως δουλεύει καθὼς ὁ χυμὸς ὁ κρυμμέ-

Καλομόρης, πού θά ξαναγυρίσει στη Ρουσία, καί τοῦ μα-
ζεύει μεριανά.

Ἄμα, μ' αὐτόν τε τὸν τρόπον, μποῦκωθεῖ νόπως ὁ κ.
Πάπ. θὲ πάψει νὰ λυσάει γιὰ τὴ Δημοτικὴ γλῶσσα καὶ θὲ
πάψουν οἱ «Ἀθῆναι» νὰ γράφουν τοῦ κόσμου τίς ἀνοητοί
κάθε φορὰ.

ΔΙΣΚΟ βράζει ὁ Μιστριώτης μὲ τὸ περίφημον μανιφέ-
στον του, ποὺ δημοσιεύουμε καὶ μετὰ σ' ἄλλη σελίδα, καί
ζητάει συντροφιάς δεξιά κι ἀριστερά. Καὶ πρὸς νῦν τὸν
αυτρεξόμενον ἔλοι σὸ ἔργο του. Γιατί ὁ δυστυχισμένος,
ὅπως κατάντησε, εἶναι νῦν τὸν λυπάται κανεὶς. ε' Ἐλεεί-
στε με, χριστιανοί—καὶ νὰ τὸν ἐλεήσετε. Ὅλοι ὅσοι ὑ-
πογράφονται κάτω ἀπὸ τὸ μανιφέστο του—γιατί ἔραγε
νὰ λείπει ὁ κ. Σταμάτιος; Βλαχάκης;—εἶναι αἱ ἐγλωττι-
κῶς ἀνάτοιν τοῦ τόπου μας.

Αισιόν «Άσυλο τῶν ἀνιάτων» ἰδρύει ὁ χριστιανὸς καὶ τέτια ἄσυλα ἔχει: χρέος ὁ κάθε φιλήθωπος νὰν τὰ συν-
τρέχει. Στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμᾶ» λογαριάζουμε νάνοιζου-
με «κατάλογο εἰσφορῶν» γιὰ τὸ Γλωσσικὸν Ἄσυλο τοῦ Μι-
στρώτη.

ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΕΘΗΚΕ ἔ κ. 1. Δραχούμης τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Πόλεως μετὸν ἀργυρὸ σταυροῦ τοῦ Σωτήρα. Ἄν τὰ παράσημα κρεμιόντουσαν πάντα σὲ τιμημένα στήθια, θὰ λέγαμε πὼς καὶ τοῦτη τῇ φορᾷ τὸ Ἑλληνικὸν παράσημον τιμήσει τὸν ἄκαρτῃ ἐπαθλόν ἐναντὶ ἀληθινῶ πατριώτῃ κ' ἓνα χαραχτήρα ἐλωσοειδίου ξεχωριστό. Μὴ ὅμως καὶ τὸ ξέρουμε εἶναι πὼς τὰ παράσημα πολὺς φορὲς χρησιμεύουσι γιὰ μισοῦν, ὅ,τι καὶ οἱ σταυροὶ στὲς μάντρες, τὸ λέμε ἑστίερα πὼς τὸ παράσημον δόθηκε στὸν κ. Δραχούμη, ὅ,τι γιὰ τὸν τιμᾷται, ἀλλὰ γιὰ νὰ τιμηθῇ κ' ἐξαγινιστεῖ.

ΤΩΡΑ τελευταίοι οι ψημφορές μας πήρανε μιὰ τέτια ἡθική πόζα (μπορεῖ νάναί κι ἀνῆθικη, δὲν ξέρουμε) ἀπέναντι στὰ θεατρικὰ ἔργα, πού σέ κάνει στ' ἀλήθεια νὰ βασιάζῃ τὴν κοιλιά σου ἀπὸ τὰ γέλια. Μόλις παίχτει κανένα ἔργο, κάπως ἀλαφροῦτσικο, στὰ θέατρα, βάζουν ἀμέσως τὴν ἄλλη μέρα τίς φωνὲς: κακό ἡμεῖς, ἀνῆθικον, νισχρόν, ... εἰς τὴν ἑλπίδα καὶ κερεῖ: καὶ ὡς τὰ δημοσιογραφικὰ παρασκῆνια, ξαφνιαῖσαι κι ἀναγασθιάσεις πού βλέπεις πῶς ὁ τόπος μας ὀρχήνηται καὶ κολυμπᾷει ἐν τέττιο πλατὺ πέλχαθι ἡθικῇ, ὥστε εἶναι φόβος ἀνὰ τὸν χάρομε— κι ἀλομόνοί μας ὑπερὰ!

Προχτὲς μᾶς ἔλεγε κίπρις θεατρώνης.

— Έχω δύο τρία έργα διαλεχτά, μα πρέμω νάν τάνω-
θάσω στη σκηνή, γιατί θά μου ρηχτούνε τήν άλλη, μέρα
οι φημερίδες και θά μέ καταστρέφουνε...

— Εἶναι ἀνθρώποι τὰ ἔργα ;

— Όχι, αδερφέ μου. Είναι κάποις άλχηρούτσικα, μὲ
ἔξυπνα καὶ γαριτωμένα...

— Αἶ, μὰ τότε ;

νος μέσα στο βαθύριζο δέντρο. Βλέπεις τὸ δέντρο νὰ ζῇ ἀκόμα. Βγάζει φύλλα, δίνει καρπὸ, κι ἀπο-
ρεῖς ποῦθε δρυσολογίεται μέσα σὲ τέτοια ξερορρημιά.
Εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ ἡ ψυχὴ μὲ τὰ θάνατά της στοι-
χίαι, τὰ κρυφογέννητα καὶ τὰ κρυφόμενα. Εἶναι
ἡ γλώσσα, τὰ ἤθη, ἡ θρησκεία. Εἶναι ἡ ἱερὴ ἡ πα-
ράδοση ἀπὸ γονεῖς σὲ παιδι, κι αὐτὴ ὄχι μελετημέ-
νη, μήτε καλλιεργημένη γιὰ ἰδιαιτέρους ἐθνικοὺς
σκοποὺς, παρὰ εἶται, σὰν τὸ χορτάρι τοῦ καὶ σὲ φυ-
λακὴς αὐλὴ νὰ φυτρώσῃ, θὰ βγάλῃ τὸ ἀνθος του.
Τέτοιον εἶναι τὸ φυσικὸ τοῦ Ρωμιοῦ, τέτοια ἡ φυλὴ
τοῦ, καὶ γιὰ δαῦτο βασόαχτη καὶ μίσω στὰ σί-
δερα.

Χωρίς να τὸ ξέρουνε οἱ ἀμέτρητες ἐκείνες Κοι-
νότητες, χωρίς να τὸ θέλουνε, ζῶμεναν κ' ἐπλάθαν
ὕλικο γιὰ τὸ ἔθνος. Ἀθῆνατο τὸ ὕλικο, ἀθῆνατο
λοιπὸν καὶ τὰ ποτεῖλεσμά, τὸ φύλαγμα δηλαδὴ τῆς
φυλῆς στὰ πιὸ ἀπόκεντρα καὶ στὰ πιὸ ρημασμένα
της μέρη.

502 7

Ἡ Ἀθήνα-

Όχι τόσο για να μάς δηγηθῇ τίποτις μεγάλα

— Καλέ, τί μοῦ λές ! Κι μπορεῖς ἡ ἀρεντιά σου νὰ ὀρῇσαι ποῦ ἀρχινάει ἡ ποῦ σταματᾷ ἡ ἡθική τῆς κάθε φημερίδας ;

Δίκαιο είχε ο φίλος. Πού άρχινάει και πού σταματάει η περίφημη αυτή δημοσιογραφική ήθική; Δημοσιεύουνε λ. χ. αναγνώσματα που μπορούν να κάνουν βλας τις «Κορσάλες» της «Νέας Σπηνής» να κοκκινίσουν από ντροπή και σιγολέγονται κάποτε μερικά δημοσιογραφικά φροσίματα (έκδισμοι λ. χ. και τὰ τέττα) που δέν έχουν καμιά σχέση με την ήθική. Κι όμως οι κακόμοιροι ο θεατρώηδες στο ζήτημα αυτό πολειμιούνει λυσασμίνι από τις ήθικες φη- μινίδες μας.

ΝΑ, κατὰ τὴ γνώμη μου, μὲ ποῖο τρόπο θὰ μπορέσουν οἱ θεατρῶν ἡδὴ νὰ βγάλουν αὐτὸ τὸν καινούριο μπελὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι τους. Σὲ κάθε θίασο, ὁ κυριεὺς νὰ παίρνει τὸ πρῶτ' ὅλες τὶς φημερίδες, νὰν τις διαβάζει προσεχτικὰ, νὰν τις σκολιάζει καὶ, τὸ βράδι, βγαλίνοντας τὴ σκηνή, νὰ λέει :

— Κύριοι και κυρίες ! Ἡ τὰδε φημερῖδα ἔγραψε σήμε-
ρα τοῦτο τὸ ἀνέθικο, ἥ τούτη τὴν κακοήλικτη ψευτιά. Μὴ
τὴν λαγοράζετε !

Και τότε βλέπουμε. Βάζουν αυτές λογοκρισία στο θέατρο; Ναι βάλει και το θέατρο λογοκρισία στις φημερίδες. Κ' έτσι θα γλυτώσουμε γλήγορα γλήγορα, με την όμως απήχητική, να πούμε, μέθοδο, από το καινούριο αυτό κακό που μάζε παραναγοούλιασε πιά.

·Η ΜΕΓΑΛΗ, ἡ πανηγυρική, ἡ ἀποθεω-
τική ἐπιτυχία τοῦ Καλομοίρη στὸ Ὁδεῖο τὴν
Τετράδην τοῦ δειλινού, εἶχε καὶ τὸ μαῦρο σημα-
δάκι της—καὶ τὸ σημειώנוμε γιὰ νὰ χαρεῖ ὁ
κ. Πῶπ. Μέσα στὴ σάλα τοῦ Ὁδεῖου ποὺ εἶ-
τανε γιομάτη ἀπὸ κυρίες καὶ μερικὸνς κυρίους,
ὀχτὼ (ἀριθ. 8) μονάχα δημοτικιστάδες με-
τεθήσαμε. Τοὺς κ. κ. Παλαμᾶ, Φωκά, Χρη-
στομάνο, Δημητριάδην, Ποριώτη, Βουτιερίδην,
Μαυρουδῆ καὶ Τυγκόπουλο. Οἱ ἄλλοι ἀστρά-
ψανε μὲ τὴν ἀπουσία τους — καθὼς γίνεται
σὲ κάθε περίστασις τοῦ πρέπει νὰ φανοῦμε ἐ-
πιτελοῦς πῶς εἴμαστε καὶ μεῖς δύναμη, ὅπως
δὲ καὶ εἴμαστε, γιὰτὶ ἀλλιώτικα δὲ θὰ λυσοῦν-
σανε τόσο οἱ φημερίδες ἐναντίο τοῦ ἀγῶνα μας.

Ἄς εἶναι. Τέτια πράματα, πὺν ζημιώνουν
ἡθικὰ τὸν ἀγῶνα μας, δὲν πρέπει νὰ γίνον-
ται, γιατί ἔχουν καὶ τὸ ἄλλο κακό, τὸ ὅτι ἀπο-
καρδιώνουν ἕναν πὺν ἔρχεται ἀπὸ τὴν ξενιτιά,
σὰν τὸν Καλομοῖον, νὰ πολεμήσει γιὰ τὴν Ἰ-
δέα καὶ βλέπει τέτια κόνια ἐρημιά γύρω του.

Για τὸ μεγάλο μουσικὸ ταλέντο τοῦ Καλομοίρη δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε τίποτα. Θὰ βρεθεῖ ὁ εἰδικὸς πὺν θὰ μᾶς μιλήσει γιὰ τὸ

περιστατικά συνεδμεμένα με την κλασσική μας πρωτεύουσα, όσο για να φωτίση τή σκοτεινή της ύπαρξη τούς καιρούς εκείνους, μᾶς ἀφιερώνει ὁ ὀδηγός μας μερικές σελίδες ἱστορῶντας τὰ λίγα ποῦ μπορούσαν νὰ λεχτοῦν καὶ γιὰ κείνηνα. Τὸν ἀκολουθαίμε κ' ἐδῶ, χωρὶς ὅμως νὰ χασομεροῦμε μὲ κατ' γαλλικὴς περιγραφῆς τοῦ δίκαιου ἐξδουλοῦ αἰῶνα, ποῦ δὲ μᾶς βγάζουνε τίποτις οὐσίαι. Ἐπειδὴ, τί σημαίνει ὅν τούς ξένους τοὺς φιλεῖαν καὶ τότες οἱ Ἀθηναῖοι μὲ γλυκὰ καὶ μὲ ριτσιάντο, ἢ ἂ μιλούσανε καὶ μερικὸι τοὺς ἰταλικὰ; Τό μόνο ποῦ κεντάει τὴν προσοχὴν μέσα στὶς περιγραφῆς ἐκεῖνες εἶναι ἡ συνομιλία Γάλλου ταξιδιωτῆ μὲ δυὸ Καλογέρους, ποῦ ἕνας τους, ἀφοῦ κοροῖδευε τὸν ξένο κάμπωση ὦρα καμώνοντας πῶς δὲν ἔνοιωθε, (ζυπνάδα φαίνεται τοῦ καιροῦ ἐκείνου), ἄρχισε ἀξαφνα μακρινὴν ρητορικὴν γιὰ προγόνους καὶ γιὰ παλαιὰ μεγαλεία, τελειώνοντας μὲ φιλιππικὸ πρὸς τὴν Εὐρώπῃ ποῦ μᾶς ἀφῆκε νὰ παρθούμε ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ δὲ μᾶς βοήθησε, ὅστερ' ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ ἀτίμητα καλὰ ποῦ ἔδωσε στὸν κόσμο τὴ φυλὴν μας. Καὶ τὰ ὀνομάζει αὐτὰ τὰ ταπεινὰ ταυμνουσίματα ὁ ἱστορικός μας «μεγαλόφρονα φιλοπατρίαν» !

Τὸ περιστατικὸ ποῦ κάνει τὴν Ἀθήνα κέντρο

ταλέντο του ἀπὸ τις στήλες αὐτές. Ἐμῶς τὸν
κρίνουμε μοναχὰ ὡς ἐργάτη τῆς Ἰδέας καί
γι' αὐτὸ μᾶς ἄρесе ἡ κρίσις τοῦ καθηγητῆ κ.
Φωκά :

— Δὲν ξέρω, ἔλεγε σὲ φίλους του, ἂν εἶναι
μεγάλος μουσικὸς ἢ ὄχι· ξέρω μοναχὰ πὼς ἔχει
τὸ θάρρος τῆς γνώμης του καὶ αὐτὸ εἶναι σπου-
δαῖο γιὰ τὸ Ρωμαῖκο !....

Καὶ τὸ θάρρος αὐτὸ ἰδοεῖξε μὲ τὸ παρα-
πάνου ὁ Καλομοῖρης, ὅταν ἀπάντησε σιιτέ-
λιωτα χειροκροτήματα τοῦ κόσμου, μὲ τὰ πό-
λυνδα παληκαρίσια λόγια :

— Βλέπετε τί καταφέρανε τὰ Ρούσσικα
ρούμπλια, πὺν γράφουνε οἱ φημερίδες ;

Γιατί ὅλο καὶ γιὰ Ρούσσοι καὶ γούμπλια μι-
λούσανε οἱ πατριωτικὲς φημερίδες.

Ἡ κυρία Καλομοίρη καὶ ἡ δεσποινίδα
Γεννάδη, ποὺ τραγουδῆσε μὲ τόση χάρη καὶ
τέχνη τὰ τραγούδια τοῦ κ. Πάλλη, καταχερο-
κοπήθηκαν.

AOPHTH

ἽΟΙΟΙ οἱ βλέποντες, ὦ Καθ' ἡμέραν θωροῦ σε μόνος.
Κάπως ἀχράδης φεγγαριοῦ σκορποῦνται ἀπ' τὴν ψυχὴν σου
καὶ σμίγει καὶ ἀδερφώνεται μὴ αὐτὸς ὁ κρύβριος πόρος
καὶ κρύβουν ἀπ' τοῖς βέβηλεις ματιῶν τὴν θείαν εἰδὴν σου.

Κ ἔτσι, ὦ εἰκόνα μου ἀκριβή, κραμένη ἀπ' ὅλους—μένεις
 στὸ εἰκονοστάσι τῆς ψυχῆς τῆς ζήτησής μου ὁδηγήτρια
 καὶ γαίνεις μὲ βαριθυφύλλια τὸ δρόμο μου καὶ ὑφαίνεις
 τὸ θέλω καὶ τὸ Ἄγαπῶ γιὰ μιὰ καινούρια φύτρα.

Λευκάδα, Θερινῆς τοῦ 998

ΑΔΕΛΦΟΙ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

GEWIDMET MEINER
FREUNDIN FRAU
ELISABETH KOLBE
in BERLIN

Τὸ παραθύρου εἶναι ὀρθάνοιχτο· ἔμπρός μου· ἔνα
γαλανὸ χρῶμα, ἥμερο, γλυκὸ, βρίσκεται ἄξιαφα μέ-
σα στὴν κάμερα· κλείνω τὰ μάτια, καὶ τὸ λαμπρὸ
φῶς, ἔπειτα τ' ἀνοίγω σιγὰ σιγὰ καὶ ἀπολαμβάνω.

Ἡ πρωϊνὴ χειμωνιάτικη ὁρσιὰ μπαίνει μέσα,
καὶ μαζὶ τῆς τὸ ἄρωμα τῶν ἀπείρων λουλουδιῶν
τῶν ἀνθισμένων μουσταυλιῶν.

Ἡ κορφή ενός σκατεμένου ἀπὸ τὸν κεραυνό

φοβερής εθνικής συμφοράς: τον αιώνα εκείνο είναι η μπόμπα του Μοροζίνη, και τα θλιβερά της άποτε λίσματα (1687). Ένα Παρθενών - τιμή φοβερή και όληθρια - πλώρωσε τότε το Έθνος για τη συμ- πάθεια που έδειχτε στους ξένους; που έρχόντανε να τὸ βγάλουνε ἀπὸ τὸν Τούρικο τὸ ζυγὸ γιὰ νὰ τὸ ρίξουνε στὸ δικό τους. Διὲς κ' ἡ Νέμεση μᾶς τήν- ῃςτελει τὴν μπόμπα ἐκείνη γιὰ νὰ μᾶς πείσῃ πῶς δὲν τὰξίζουμε τίποτα λευτερογέννητο μνημεῖο. Ὁρᾷ τόσο ὁ πολὺς ὁ Μανιάτης ἐβγάξε λόγους κ' ἔκαμαν προσευκὲς γιὰ τοὺς φιλόδοξοι; Βασιτσαῖνους!

Ὁλος ὁ δέκατος ὄγδος αἰώνας περνάει, καὶ δὲ
βγαίνει τιποτὶς ἐξιστημειωτο ἡ Ἀθῆνα. Μόλις στὰ
1814 βρίσκουμε τὴν Ἑταιρεία τῶν Φιλομουσίων.
Πρόεδρος τῆς Ἐκποδίστριας, καὶ μέλος τῆς ὁ Ἀ-
λέξαντρος τῆς Ρουσιᾶς. Συστημένη γιὰ σκοποὺς,
στὴν ἀπανωσιὰ τουλάχιστο, ἀρχαιολογικοῦ καὶ
παιδευτικοῦ. Ὅποτε ἀρχίζει πάλι ἡ Ἀθῆνα νὰ γί-
νεταί· κέντρο τῆς διανοητικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Κ-
ἔπειδὴ ἡ διανοητικὴ αὐτὴ ἐνέργεια καὶ συνέργεια,
ὅσο καὶ ἂν εἴτανε συνεδεμένη μὲ τὸ δασκαλισμὸ, ποῦ
ἀποδείχθηκε σήμερα πῶς σταθῆκε καὶ ἀπὸ τῆς σκλη-
ρὰ πρὸς ὀλέθρου, ἀφῆκε ὁμως τρανὰ καὶ ἀλάθευτα
σημᾶδια στὴ νεώτερη ἱστορία μας, κάποια ξίγωνα